הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת אמור

י"ג אייר תשע"ח

דרך חיים

"ונקדשתי בתוך בני ישראל"
(ויקרא כב לב)

כתב 'החינוך' (מצוה רצו): "נצטוינו לקדש את השם שנאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', כלומר שנמסור נפשנו למות על קיום מצות הדת".

אם כן מצוה זו נדירה היא עד שלא כל אדם זוכה לה.

כידוע מרן ה'בית יוסף' ציפה למות על קידוש ה', כי כך הורה לו המלאך שגזרו עליו בשמים, ולבסוף הומרה המצווה בקדושת החיים.

כתב המשנה ברורה (סימן קכה ס"ק ד): "צריך לכוין ביותר ב'קדושה' לקדש את השם יתברך ובזכות זה ישרה עליו ה' יתברך קדושה מלמעלה ויכוין לקיים הפסוק "ונקדשתי בתוך בני ישראל". והאר"י ז"ל היה מזהיר מאוד על זה".

ובספר היכלות מובא: "כמה חביבות יש להקב"ה באמירת קדושה, ברוכים אתם לה' שמים ויורדי מרכבה, אם תאמרו ותגידו לבני מה שאני עושה בשעה שמקדישים ואומרים 'קדוש קדוש קדוש', כי אין לי הנאה בעולם כאותה שעה שעיניהם נשואות בעיני, ועיני בעיניהם, באותה שעה אני אוחז בכסא כבודי בדמות יעקב ומנשקה וממהר גאולתם".

סיפר מורנו ר' חיים ויטאל זצ"ל שכאשר כאבו עיניו מאד הורה לו מרן האר"י הקדוש שהטעם לכך הוא משום שר' חיים מביט עליו בשעת קדושה של יוצר אור, ומרגע שפסק מלהביט פסקו הכאבים, על זה נאמר "שרפים עומדים ממעל לו". בעל ה'כתב סופר' סיפר שכילד שאל את אביו מרן ה'חת"ם סופר' זצ"ל מדוע לא שומעים את שירת המלאכים, והכניסו אביו תחת טליתו ושמע את הרעש "קדוש קדוש קדוש...". כך גם העידו על בתו של מרן הבעש"ט זי"ע, הצדקת אדל (נלקחה משורש השם: א - ש ד - ת ל - מו), שהייתה זורקת לפתע את המטאטא ואומרת בחיל וברעדה קדושה עם המלאכים.

עם כל זאת אמירת הקדיש עלתה על גדולת הקדושה, כמובא בזוהר ובספר היכלות. אספר על כך מעשה נורא שסיפר אחד מגדולי האדמורי"ם שיחיו:

טסתי לארצות הברית בליווי משפחתי ואנשים נוספים, לרגל שמחה משפחתית. לפתע הודיע

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

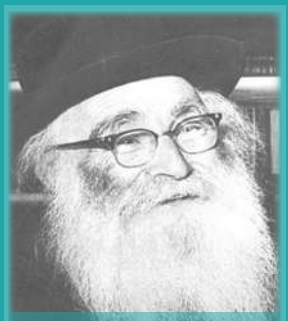

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

הקברניט, שהמטוס בסכנה בגלל תקלה חמורה באחד מהמנועים, עלינו לבצע נחיתת חירום, מיותר לציין את הלחץ העצום שאחז בכולנו, ובעוד שפתותינו מרחשות תפילה מנהמת הלב, נחת המטוס נחיתת אונס בשדה חקלאית ענקית, בשדה תעופה שנועד לתובלה בין-יבשתית.

כולנו נשמנו לרווחה על הנס שהעניק לנו בורא עולם, ולאט לאט חילצנו עצמותינו, ויצאנו מן המטוס אל השדה הענקית ונשמנו לרווחה, או אז נזכרנו שלא התפללנו מנחה מפאת הלחץ הגדול של הנחיתה. רק שלאכזבתנו היינו תשעה, והעשירי מן הנמנע שיצטרף, כי כולם גויים...

ניגשתי לקברניט והעזתי לבקש שיכריז ברמקול "מנחה...", שמא אחד מן הנראים גויים הינו יהודי שכיפתו אינה חבושה לראשו. לצערנו אף לא אחד ניגש לעברנו, ונאלצנו להתחיל "אשרי" בלא קדיש, ולהמשיך להתפלל שמונה עשרה ביחידות. לפתע ניגש לעברי הטכנאי, יורד לו מן הסולם הענק שראשו בחרטום המטוס, כובע על ראשו, ובדמעות נרגשות מבקש להיות החזן כיוון שיש לי יארצייט על אביו שנפטר בדיוק לפני עשר שנים. בבכי ובקול נשנק מדמעות התפלל הטכנאי כזקן ורגיל, וכולנו עומדים נפעמים על המראה המופלא.

בסיום התפילה ניגש אלי החזן-הטכנאי, ומספר בקול נרגש איך הוא התגלגל למקום זה בשל חובות כספיים עצומים שהשתרגו עליו, ויחד עם קשיי החיים עזב את שמירת התורה והמצווה, וכך שנים הוא כאן הרחק ממשפחתו עוסק בתיקון מנועים וכדומה. ואז אמר: "אמש בשכבי על יצועי התגלה לי אבי ושאלני, הרי מחר יום השנה שלי, האם לא תאמר עלי קדיש?. גחכתי לעברו, והרי אין לי מנין של יהודים שאוכל לומר עליך קדיש ולקיים מצוות "ונקדשתי בתוך בני ישראל", אני כאן בגולה בין גויים, וחי כמותם לצערי, לא שבת ולא מועד... זעק לעברי אבי המנוח: ואם ירדו אליך מן השמים תשעה יהודים, האם תצטרף אליהם ותאמר לעילוי נשמתי קדיש?! בוודאי, אבא, הריני מבטיח!. ואז קמתי מחויך מהחלום התמוה והמשונה. ולפתע שומעות אזני, מנחה, מנחה!! כן! בורא עולם הוריד לי תשעה אנשים מן השמים כדי שאומר קדיש...".

"יתגדל ויתקדש שמיה רבה...".

שבת שלום ומבורך

שלכם בהוקרה רבה

חיים אידלס

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

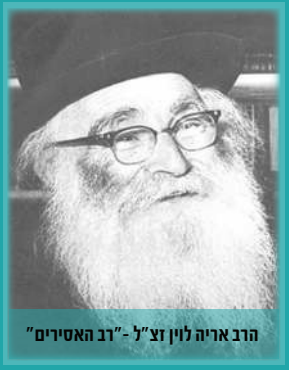

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

מר אריה שפטל (ראש עירית ראשון לציון לשעבר), אשר שכל בשואה את בני משפחתו, סר לביתו של ר' אריה וגילה לו מצפוני ליבו.

"אמונתי נתערערה. במה חטא בני הרך שכה ארע לו?!".

מיד קם רבי אריה מכסאו, תפס בכף ידו של זה והִחל ללטפה ואמר לו: "ישנו 'צדיק', ישנו 'חסיד', אולם 'קדוש' הוא תואר שנתייחס אך ורק לזה שנרצח על דתו ואמונתו. ואם כן, חייב אנכי לקום מפניך. שהרי לא קרבן אחד העלית, ולא קדוש אחד לך, אלא שניים...".

אף הוסיף ואמר: "כשתינוק נולד ובא לעולם הכל צוהלים ושמחים, ואילו התינוק עצמו בוכה. יתכן שכאשר הנשמה מסתלקת מהעולם הכל מתאבלים ואילו הנשמה צוהלת ושמחה". והמשיך להרעיף עליו דברים עד שחש כי הפיס את דעתו של האב השכול ונחה דעתו. ומאז נכרתה ברית בין השניים.

(עץ אבות עמוד 207)

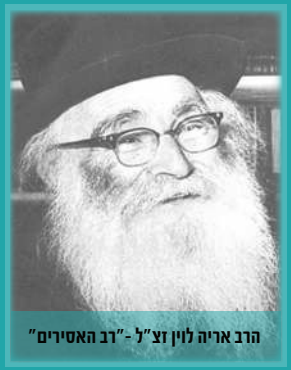
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

נמצאים אנו בימי ספירת העומר, ימים גדולים ונשגבים, שכפי שכותב הרמב"ן ימים אלה נחשבים לימי חול המועד שבין חג הפסח לחג השבועות. עוד מופיע בקדמונים ובגדולי החסידות שחג השבועות הוא המשך ישיר מחג הפסח, עד שנחשב לשמיני עצרת של ימי הפסח.

בזמן בית המקדש היו מקריבים בימים אלה את קרבן מנחת העומר, העשוי משעורים מהתבואה הראשונה שנקצרת, ועל ידי הקרבה ניתרת אכילת התבואה החדשה. לאחר ספירה של חמישים יום מגיע חג השבועות בו מקריבים את שתי הלחם העשוי מחיטה. אך כיום, שבית מקדשנו חרב, נשארה בידינו רק מצוות הספירה ונחלקו הראשונים האם חיובה מן התורה או מדרבנן, ולהלכה אנו פוסקים שחיובה מדרבנן, בשונה מחיובה מדברי תורה בזמן שבית המקדש היה קיים.

אדם שלא ספר בלילה בברכה יכול לספור ביום שלמחרת בלא ברכה, ולאחר מכן ימשיך לספור בימים הבאים בברכה. באם לא השלים את הספירה ביום- ממשיך לספור הלאה אך בלא ברכה, משום שאנו חוששים לשיטה שמצוות ספירת העומר היא מצוה אחת ארוכה של מ"ט ימים. אם מסופק אם ספר יום אחד- ממשיך לספור בברכה. קטן שנהייה בר-מצוה בימי הספירה- אם הקפיד לספור מדי יום ימשיך לספור בברכה, ואם לא ימשיך לספור בלא ברכה.

נשים פטורות מספירת הימים, והרוצה לספור- תספור בלא ברכה.

אדם שעלה להיות חזן, כגון שהינו בעל 'חיוב', ונזכר טרם הספירה שלא יכול לספור בברכה, משום שהפסיד את אחד מימי הספירה- לכתחילה נכון שיתן לרב בית הכנסת לספור, כפי שנוהגים במקומות רבים. אמנם, אם באותו מקום אין המנהג כן ועלול להתבייש מכך שיוודע לציבור שהפסיד יום מימי הספירה- יכול לספור בברכה. טעם הדבר הוא, שישנה מחלוקת האם מצות הספירה היא מצוה אחת ארוכה, לספור את כל מ"ט הימים, או מצוה לספור בכל

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

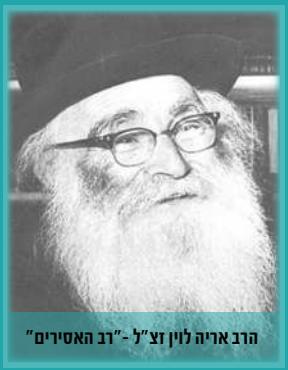

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

הלכה ומנהג

יום ויום. להלכה אנו פוסקים שהיא מצוה אחת ארוכה, אך במקום בושה יש מקום לסמוך על גדולי עולם שסברו שבכל יום ישנה מצוה בפני עצמה. באם ניתן עדיף לכתחילה לומר לאחד המתפללים שמכוון להוציאו בברכתו, ואזי יכול לספור בברכה לכולי עלמא.

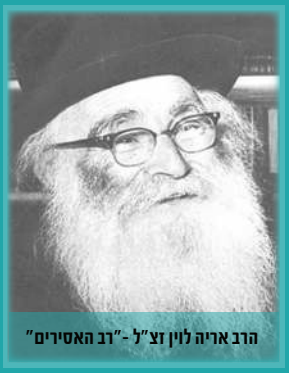
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | האם מותר לאכול קודם שסופרים את ספירת העומר?

תשובה | זמן ספירת העומר הוא מצאת הכוכבים ואילך. לכן פסק מרן המ"ב (סי' תפ"ט סקכ"ג) שמחצי שעה קודם צאת הכוכבים אין לאכול. אולם כבר כתב בקצוה"ש (סי' צ"ג) שהמנהג בארץ ישראל שלא לאכול רק מן השקיעה ואילך (שהוא כ-13 דקות וחצי קודם צאת הכוכבים).

אולם אדם שיש לו מנין קבוע או שמניח שומר שיזכיר לו לספור ספירת העומר יכול לאכול ולשתות ללא שום פקפוק. כפי שכתבו האגרו"מ (ח"ד סי' צ"ט) ושו"ת אז נדברו (ח"ו סי' נ"ב) שאין סברא לומר שלקריאת שמע, שהיא מצות עשה מן התורה, יועיל שומר ומנין קבוע ולספירת העומר- שלרוב הפוסקים בזמן הזה היא מדרבנן, לא יועיל שומר ומנין קבוע. כך היא גם הכרעת כל הפוסקים, על אף שהכה"ח (סקס"ג) סבר שאין מועיל לספירת העומר מנין קבוע או שומר (סי' תפ"ט).

נציין בהקשר זה את חידושו של המור וקציעה (סי' תפ"ט), שרצה לומר שספירת העומר חמורה מקריאת שמע, משום שהקדמת קריאת שמע לתחילת הלילה הוא בכדי שלא נשכח, אולם ספירת העומר מעיקר הדין יש לספרה בתחילת הלילה משום שצריך לקיים "תמימות". אולם הוא יחיד בחידושו ואין פוסקים כן.

לכן אדם שמניח שומר או שיש לו מנין קבוע יכול לגשת לאכול ורק לאחר מכן להתפלל ערבית ולספור את העומר, כיוון שעיקר מצות ספירת העומר נעשית ברוב עם ובציבור אחר תפילת ערבית (השל"ה מסכת פסחים נר מצוה ד"ה "וכתב". הובאו דבריו בבאה"ט (סק"כ), בסידור היעב"ץ, בחק יעקב (סקט"ז) ובכה"ח (סי' תפ"ט סקמ"ב)).

שאלה | שלום הרב,

לפעמים אני בא לבית הכנסת כשהציבור נמצא כבר בתפילת עמידה, האם יש להמתין ולספור ספירת העומר במנין או להתחיל עמידה מיד ולספור לאחר מכן ביחיד?

המשך בעמוד הבא

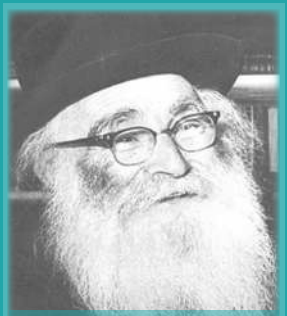
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

תשובה | בעל השלה"ק (מסכת פסחים נר מצוה ד"ה "וכתב") ביאר שמצות ספירת העומר צריכה לכתחילה להיעשות ברוב עם ובציבור (ודבריו הובאו בפוסקים רבים). בנוסף, יש לתת את הדעת לעובדה שמצוות ספירת העומר אינה מצוה תדירה, לעומת מצוות אחרות שהינן תדירות, וכלל הוא בידינו שתדיר ושאינו תדיר- תדיר קודם, אך מצד שני עלולה המצוה שאינה תדירה להישכח. כמו כן, הקדמת קריאת שמע ותפילת ערבית לתחילת הלילה היא משום שמא ישכח לקרוא או להתפלל, לעומת זאת הקדמת ספירת העומר לתחילת הלילה היא מדין "תמימות תהיינה" - כפי שהאריך במו"ק (סי' תפ"ט). ודין "תמימות תהיינה" היא מצוה בכל לילה ולילה, כי לדעת רוב הראשונים בכל יום ספירת העומר היא מצוה בפני עצמה.

מכח הקדמה זו נשכיל בכמה דברים שהתבארו בין האחרונים; ראשית, אדם שיש לו מנין קבוע לתפילת ערבית בשעה מאוחרת, אל יקדים לספור ספירת העומר בתחילת הלילה, אלא יתפלל במנין הקבוע ויספור בציבור וברוב עם. משום שאחרת הספירה תהא נתונה ליחידים ולא לציבור והוא עלול לשכוח מלספור. טעם זה כתבוהו מרנן בעל המנח"י (ח"ט סי' נ"ו), האגרו"מ (ח"ד סי' צ"ט) והשבה"ל (ח"ו סי' נ"ג).

מי שבא לבית הכנסת בתפילת העמידה של ערבית, שעל כך פסק מרן (סי' רל"ו ס"ג) שמתפלל עם הציבור שמונה עשרה ואחר כך משלים ביחידות קריאת שמע וברכותיה, יתפלל גם בימים אלה תפילת עמידה עם הציבור, יספור ספירת העומר לאחריה ורק אחר כך ישלים קריאת שמע וברכותיה. אדם שבא בסוף תפילת לחש של ערבית ימתין ויספור עם כולם ספירת העומר, ואחר כך ישלים את כל התפילה, משום שאסור לפרוש מן הציבור ובמיוחד במצוה זו שנתקנה בשביל הציבור. על פי דברי המו"ק, שאין בהקדמת ספירת העומר לקריאת שמע משום עקירת המצוה התדירה מפני זו שאינה תדירה- כך נכון לעשות אף לכתחילה.

נדגיש שכמובן כל הדברים אמורים בתנאי שאין לו אחר כך מנין נוסף באופן מסודר, שאז יוכל לעשות הכל כסדרו ועל הצד היותר טוב.

אציין שדעת הגר"מ שטרנבוך (תשוה"נ ח"א סי' ש"י, ח"ב סי' רמ"ח) היא שגם בספירת העומר מעלת 'תדיר' עדיפה על מעלת 'ברוב עם', ולכן יש להקדים בכל גוונא את קריאת שמע ותפילה לספירת העומר. ומביא שהיה סיפור כזה אצל ר"ח מוולאז'ין וכך הכריע למעשה. אך כאמור לדעת רוב הפוסקים עדיפה מעלת הספירה בציבור.